

GIẢI PHÁP VỀ ĐÀO TẠO NGUỒN NHÂN LỰC CHO CÁC KHU CHẾ XUẤT, KHU CÔNG NGHIỆP TP. HỒ CHÍ MINH

VS.TSKH. Nguyễn Chơn Trung ¹

Tổng kết thực tiễn 15 năm đổi mới. Nghị quyết Đại hội IX của Đảng một lần nữa khẳng định "Con người và nguồn nhân lực là nhân tố quyết định sự phát triển của đất nước trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa". Phát triển nguồn nhân lực là quá trình biến đổi về số lượng và chất lượng cơ cấu nguồn nhân lực ngày càng đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội. Việc phát triển nguồn nhân lực mang lại hiệu quả rất lớn và theo đánh giá của một số chuyên gia thì không có việc đầu tư nào mang lại nguồn thu lợi lớn như đầu tư vào giáo dục. Chính vì vậy, Nhà nước ta hiện nay đang chú trọng phát triển giáo dục đào tạo, đây là quốc sách hàng đầu trong quá trình công nghiệp hóa hiện đại hóa đất nước.

Thành phố Hồ Chí Minh được coi là một thành phố năng động trong việc phát triển kinh tế - thương mại của cả nước, và là trọng điểm phát triển kinh tế công nghiệp phía Nam trong vùng trọng điểm kinh tế phía Nam. Là một trong những nơi tập trung các doanh nghiệp đầu tư nhiều nhất kể cả đầu tư trong nước và đầu tư ngoài nước, vì vậy nguồn nhân lực là yếu tố đóng vai trò rất quan trọng trong việc phát triển kinh tế của thành phố, trong đó có sự phát triển của khu chế xuất (KCX) Tân Thuận ở Quận 7, Linh Trung, Linh Trung II ở Quận Thủ Đức và 12 Khu công nghiệp (KCN) tập trung ở Huyện Bình Chánh, Huyện Nhà Bè, Huyện Củ Chi, Quận Tân Bình, Quận 12, Quận 2, Quận Thủ Đức.

Tính đến cuối tháng 6 năm 2004, trong KCX và 12 KCN đã thu hút được 908 dự án đầu tư với tổng vốn đầu tư hơn 3 tỷ USD (trong đó có 408 dự án có vốn đầu tư nước ngoài) với tổng vốn là 1,6 tỷ USD, 500 dự án có vốn đầu tư 16.463 tỷ VNĐ. Kim ngạch xuất khẩu là 5,62 tỷ USD, sản phẩm xuất đi trên 50 quốc gia và vùng lãnh thổ, giải quyết việc làm cho 136.221 người.

1. Số lượng lao động các khu chế xuất, khu công nghiệp Tp.HCM đến tháng 6/2004:

(Nguồn Hepza)

Bảng 1

Tổng số lao động	Tại KCN Tân Thuận	Tại KCN Linh Trung I, II	Các KCN
136.221	39.621	50.888	45.712

Theo cơ cấu vốn đầu tư các ngành nghề kinh tế kỹ thuật tại khu chế xuất, khu công nghiệp thì ngành dệt may, điện, điện tử và cơ khí chiếm tỷ trọng cao trong bảng cơ cấu vốn đầu tư. Lao động cho các ngành nghề này đa số ở độ tuổi 18

---

¹ Chủ tịch Hiệp hội các doanh nghiệp KCN Tp.HCM

đến 30 trong đó ngành điện tử và dệt may thì một số doanh nghiệp thường tuyển dụng trên 90% là lao động nữ, cho nên gây ra tình trạng thừa lao động nam, nhưng lại thiếu lao động nữ.

2. Cơ cấu vốn đầu tư các ngành nghề kinh tế - kỹ thuật tại KCX, KCN:

(Nguồn Hepza)

Bảng 2

Số TT	Ngành sản phẩm	Tỷ lệ % trên tổng vốn đầu tư Trong KCX, KCN
1	Dệt, may, thêu	15,93
2	Điện, điện tử	13,2
3	Cơ khí, kim loại khuôn	11,58
4	Giấy carton, bao bì	9,02
5	Thực phẩm	8,34
6	Nhựa, cao su	7,38
7	Giày dép, túi xách	7,72
8	Hoá chất	6,65
9	Phi kim loại	6,6
10	Dụng cụ thể thao	0,64
11	Khác	13,94

3. Tình hình lao động theo ngành nghề trong KCX, KCN tính đến năm 2003:

STT	Ngành sản xuất	Số xí nghiệp	Lao động	
			Số lượng	Tỷ lệ %
1	May	143	25.208	18,95
2	Giày	19	30.884	23,22
3	Cơ khí	128	11.557	8,70
4	Điện - điện tử	30	13.361	10,04
5	Dệt	24	3.937	2,96
6	Nhựa, cao su	96	7.874	5,92
7	Thực phẩm	97	3.903	2,93
8	Khác	317	36.273	27,28
	Tổng cộng	854	132.997	100

Qua bảng 3 cho chúng ta thấy rằng ngành may và giày chiếm tỷ lệ cao trong các nghề sản xuất của KCX, KCN chiếm 42%.

Một số ngành nghề chia bình quân cho một doanh nghiệp:

- + Ngành sản xuất giày là chiếm nhiều lao động nhất: 1.265 lao động/công ty
- + Ngành điện tử : 445 lao động/công ty
- + Ngành may : 176 lao động/công ty
- + Ngành dệt : 164 lao động/công ty
- + Ngành sản xuất thực phẩm: 40 lao động/công ty

4. Đánh giá:

Với 54 trường đại học và 250 trường dạy nghề, thành phố có khả năng cung cấp nguồn nhân lực dồi dào, ổn định chất lượng cao với khoảng 300.000 sinh viên ra trường mỗi năm đã góp phần giải quyết nhân lực cho các doanh nghiệp đang đầu tư tại Tp.HCM đặc biệt trong các KCX, KCN. Trong thời gian qua, nhiều nhà đầu tư ngoài đánh giá người lao động Việt Nam siêng năng, nhiệt tình và sáng tạo.

Cùng với sự phát triển của thị trường lao động, nên người lao động có thể đăng ký tìm việc qua các ngày hội việc làm, có thể làm việc với bất kỳ nơi nào hấp dẫn và phù hợp với khả năng chuyên môn của họ. Qua thực tế, trình độ hiểu biết pháp luật nói chung, pháp luật lao động nói riêng của người lao động còn hạn chế nên vừa gây thiệt hại về quyền lợi cho bản thân người lao động, vừa gây ảnh hưởng cho doanh nghiệp và môi trường đầu tư. Người lao động còn yếu về tác phong công nghiệp, ý thức tổ chức kỷ luật kém vì đa số họ chưa quen với môi trường công nghiệp. Điều này, cần phải cải thiện đào tạo và nâng cấp lao động cho phù hợp với yêu cầu.

Sự hình thành và phát triển khu chế xuất, khu công nghiệp trong thời gian hơn mười năm qua là một thành công lớn cho việc phát triển kinh tế thành phố, góp phần thu hút nhanh chóng vốn nước ngoài, giải quyết việc làm, góp phần du nhập kỹ thuật và kinh nghiệm quản lý từ các nước tiên tiến, tăng khả năng cạnh tranh và năng lực xuất khẩu trong khu vực, tạo nguồn thu ngoại tệ và thúc đẩy nền kinh tế, văn hóa xã hội của thành phố theo hướng công nghiệp hóa, hiện đại hóa. Để có sự thành công của khu chế xuất công nghiệp phải nhắc đến yếu tố nguồn nhân lực đóng vai trò rất quan trọng, đây là chủ thể đặc biệt trong việc sản xuất hàng hóa tạo ra của cải cho xã hội, vì vậy Nhà nước đang quan tâm đến việc đào tạo chất xám, đào tạo tay nghề của người lao động để thu hút được ngày càng nhiều nhà đầu tư nước ngoài đến với Việt Nam.

5. Dự kiến chiến lược phát triển nguồn nhân lực của KCX, KCN trong thời gian tới:

Với đà phát triển KCX, KCN Tp.HCM, nhu cầu nguồn lao động để đáp ứng trong từng năm có thể từ 25.000 đến 30.000 lao động phục vụ cho riêng khu chế xuất, khu công nghiệp. Cùng với các chính sách thông thoáng về đầu tư, thuê đất, chính sách miễn giảm thuế và một số quyền lợi khác đối với các nhà đầu tư đặc biệt là nhà đầu tư nước ngoài. Do đó KCX, KCN thành phố phải xây dựng chiến lược phát triển nguồn nhân lực để đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa, tăng quá trình cạnh tranh với khu vực và quốc tế.

Đội ngũ công nhân và cán bộ quản lý tại khu chế xuất, khu công nghiệp phải được bồi dưỡng, hình thành lực lượng lao động ngày càng cao theo phương châm tiến tới có được **"đội ngũ quản lý tài ba, các chuyên gia giỏi, đội ngũ lao động có trình độ kỹ thuật cao, xây dựng đội ngũ những người có khả năng ứng dụng, triển khai và sáng tạo mới các thành tựu khoa học, công nghệ"** để ứng dụng cho KCX, KCN thành phố.

Theo chiến lược phát triển giáo dục 2001 - 2010 đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt (QĐ số 201/2001/QĐ-TTg, ngày 28/12/2001) định hướng phát triển dạy nghề 2001 - 2010 là:

- **Phát huy nội lực, huy động mọi nguồn lực để nâng cao năng lực đào tạo của toàn bộ hệ thống góp phần thực hiện mục tiêu chiến lược phát triển kinh tế - xã hội 2001 - 2010.**
- **Cung cấp lực lượng lao động có chất lượng cho sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, đáp ứng yêu cầu thị trường lao động, góp phần giải quyết việc làm, tự tạo việc làm cho người lao động.**
- **Hình thành hệ thống đào tạo thực hành với nhiều cấp trình độ, trong đó ưu tiên đầu tư cho dạy nghề ở trình độ cao.**

Do đó, nhằm phát triển nguồn nhân lực một cách hiệu quả và bền vững cho KCX, KCN thành phố, ban quản lý các KCX, KCN thành phố có kế hoạch triển khai liên kết đào tạo với các cơ sở để nâng cao chất lượng đào tạo nghề cho KCX, KCN thành phố, bằng cách đào tạo lao động kỹ thuật luôn gắn với cơ cấu lao động theo yêu cầu sản phẩm của doanh nghiệp và thị trường lao động về ngành nghề sản xuất, quy mô đào tạo, trình độ lao động trong các KCX, KCN.

Khu chế xuất, khu công nghiệp thành phố đang từng bước chuyển đổi công năng để đáp ứng yêu cầu sản phẩm đa dạng và thị trường có sức cạnh tranh quốc tế, cho nên việc hình thành cơ cấu lao động kỹ thuật theo cấp trình độ đang là vấn đề quan tâm cho việc đào tạo nguồn nhân lực KCX, KCN đó là: **Lao động không có kỹ thuật cao, bán lành nghề, lành nghề, lao động trình độ cao, v.v..**

6. Tính từ đầu năm 2004 đến nay, Trung tâm dịch vụ việc làm thuộc Ban quản lý đã cung ứng lao động cho các doanh nghiệp KCX, KCN theo độ tuổi, ngành nghề theo tỷ lệ sau:

- Lao động nữ, tuổi từ 18 đến 25 chiếm từ : 75 - 80%
- Công nhân các nghề May, Sợi, Dệt : 25%
- Công nhân ngành Cơ khí : 9 - 10%
- Công nhân ngành Điện - Điện tử : 6 - 7%
- Công nhân ngành Nhựa : 2%
- Công nhân chế biến thực phẩm : 4 - 5%
- Các ngành nghề khác : 10 - 11%

Hiện nay, các chức danh dành cho nhân viên khâu gián tiếp (khâu quản lý) bên cạnh bằng đại học chuyên ngành, nhà đầu tư còn cần ở ứng viên trình độ sinh ngữ nhất định, đặc biệt là tiếng Anh, Hoa, Nhật. Có một số ngành như Điện - Điện tử - Điện cơ - Cơ khí với hệ thống máy móc sản xuất tự động, v.v.. nhà

đầu tư tuyển lao động phổ thông (với trình độ xã hội tối thiểu lớp chín hoặc tú tài) rồi huấn luyện ngắn hạn sau đó.

Dự báo nhu cầu lao động cho các khu công nghiệp, khu chế xuất Tp. Hồ Chí Minh:

Hằng năm Ban quản lý các khu chế xuất và khu công nghiệp thành phố đều có dự báo nhu cầu lao động thông qua các dự án đầu tư mới, các dự án điều chỉnh mở rộng diện tích thuê đất của các doanh nghiệp KCX, KCN, cơ cấu ngành nghề đầu tư, cơ cấu trình độ kỹ thuật để dự báo nhu cầu nguồn nhân lực cho từng năm và hướng đến năm 2010.

Bảng 4 *Nhu cầu lao động trong năm 2005 đến năm 2010*

Nhu cầu lao động KCX, KCN	2005	2006	2010
Các khu công nghiệp	17.000	20.000	100.000
KCX Linh Trung, LT II	15.000	15.000	75.000
KCX Tân Thuận	13.000	15.000	75.000
Tổng Cộng	45.000	50.000	160.000

Bảng 5 *Nhu cầu lao động theo trình độ chuyên môn*

Nhu cầu theo trình độ chuyên môn	2005	2006	22010
Cao đẳng, Đại học	2.250	2.500	2010
Trung cấp, công nhân lành nghề	13.185	14.650	46.880
Trung học phổ thông	5.985	6.650	21.280
Phổ thông cơ sở	23.400	26.200	83.840
Tổng cộng	45.000	50.000	160.000

Bảng 6: *Bảng phân tích các ngành nghề dự kiến cho nhu cầu lao động cần tuyển từ năm 2005 đến 2010 tại KCX, KCN thành phố.*

Số TT	Năm/Số lượng Ngành nghề	2005	2006	2006-2010
		Số lượng	Số lượng	Số lượng
1	Kế toán	495	550	1.760
2	Phiên dịch	630	700	2.240
3	Kỹ sư	405	450	1.440
4	Quản lý	562	623	2.000
5	Xuất nhập khẩu	158	175	560
6	Dệt, may, giày	10.110	11.233	35.948
7	Điện, điện tử	5.643	6.270	20.064
8	Cơ khí	4.950	5.500	17.601
9	Giấy, bao bì	3.856	4.284	13.710
10	Thực phẩm	3.565	3.961	12.676

11	Nhựa, cao su	3.154	3.505	11.217
12	Hóa chất	2.415	2.683	8.588
13	Khác	6.916	7.685	24.593

7. Một số khó khăn và biện pháp để phát triển nguồn nhân lực tại các KCX, KCN Tp.HCM và một số kiến nghị:

7.1. Khó khăn:

Như một số bài báo đã phát hành gần đây, thì hiện nay nguồn nhân lực tại Tp.HCM có hiện tượng **"thiếu tổng thể, thừa cục bộ"**. Theo Sở Lao động Thương binh và Xã hội Tp.HCM hiện nay hàng năm số lao động tốt nghiệp đại học chưa xin được việc làm khoảng 8.000 đến 10.000 người, số sinh viên ra trường đáp ứng được việc làm cho các doanh nghiệp chỉ chiếm khoảng 25%, do đó số còn lại phải làm một số công việc trái với những ngành nghề mà mình đã học hoặc nằm ở nhà chờ việc. Đó cũng là một số các cử nhân, các học viên ra trường do chưa chuẩn bị về thực hành nhiều, chỉ qua lý thuyết suông nên khi vào một số doanh nghiệp, các sinh viên bỡ ngỡ và cảm thấy thiếu kinh nghiệm trong công việc, dẫn đến hiệu quả công việc kém.

- Một số đơn vị đào tạo trang thiết bị còn lạc hậu so với các máy móc với kỹ thuật tiên tiến tại các doanh nghiệp nên việc rèn luyện cho học viên gặp rất nhiều hạn chế, do đó khi tốt nghiệp học viên rất lúng túng trước các thiết bị của doanh nghiệp, ảnh hưởng rất lớn đến việc đánh giá hiệu quả công việc của các học viên.
- Giáo viên dạy nghề vì chưa từng thao tác qua các máy móc thiết bị hiện đại, nên cũng chưa đủ kinh nghiệm để truyền đạt cho học viên một số kiến thức khoa học kỹ thuật mới.

Tình trạng khan hiếm lao động (lao động ngành may mặc, cơ khí, chế biến thực phẩm, v.v..), một số lao động ngại làm việc theo ca kíp nên từ chối một số công việc mặc dầu đã được chủ doanh nghiệp tuyển chọn.

Một số doanh nghiệp yêu cầu người lao động phải có kinh nghiệm trong công việc, tiêu chuẩn rất cao nhưng chế độ đãi ngộ đối với người lao động chưa thích hợp nên đã không hấp dẫn đối với một số lao động giỏi.

7.2. Biện pháp:

Thực hiện chiến lược liên kết đào tạo và giải quyết việc làm:

Liên kết đào tạo :

- Ban quản lý phối hợp với Hội đồng khoa học thành phố tổ chức khảo sát cơ cấu lao động, quá trình đào tạo lao động tại một số doanh nghiệp có động lao động trong KCX, KCN để đưa ra tiêu chí đào tạo cho phù hợp. Các tiêu chuẩn tuyển chọn của các doanh nghiệp là cơ sở nghiên cứu để các đơn vị đào tạo (các trường Đại học, Cao đẳng, trường nghề, v.v..) có hướng đào tạo phù hợp cho các doanh nghiệp chuẩn bị cho nhu cầu nguồn nhân lực của KCX, KCN và của cả Tp. Hồ Chí Minh.

- Xây dựng cơ sở liên kết giữa các đơn vị đào tạo nghề của KCX, KCN (Trường Cao đẳng Bán công Công nghệ và Quản trị doanh nghiệp trực thuộc Ban quản lý) với các Trường Đại học, Cao đẳng, Trung học Chuyên nghiệp, Trường nghề, v.v.. của thành phố trong việc khảo sát nhu cầu các ngành nghề cần tuyển dụng tại KCX, KCN để từ đó có kế hoạch cho việc đào tạo theo địa chỉ và phù hợp với những tiêu chuẩn mà doanh nghiệp đặt ra như kỹ sư cơ khí, điện tử, kỹ sư về công nghệ thông tin, kỹ thuật viên vi tính, cử nhân ngoại ngữ, quản trị, trung cấp, v.v.. nhằm đào tạo đội ngũ sinh viên có tay nghề để đáp ứng cho các KCX, KCN và các khu vực lân cận. Thực hiện mô hình các doanh nghiệp mà học viên thực tập. Tiến tới thực hiện việc tư vấn và các dịch vụ mang tính pháp lý giữa người lao động và các doanh nghiệp.

- Trong chương trình liên kết đào tạo nghề theo kế hoạch dài hạn, các đơn vị đào tạo phải thường xuyên xây dựng một số chương trình đào tạo nghề có tính chất chiến lược và bền vững, các đơn vị đào tạo một mặt đẩy mạnh công tác dạy nghề. Mặt khác kết hợp nâng cao trình độ học vấn cho người lao động, mở rộng trường nghề, đào tạo nghề có định hướng để phần đầu đáp ứng khoảng 30% lao động có tay nghề cho các xí nghiệp KCX, KCN trong một vài năm tới.

- Ban quản lý đã thực hiện ký kết chương trình hợp tác với một số địa phương như Lâm Đồng, Đồng Tháp về một số lĩnh vực thu hút đầu tư, môi trường, quản lý lao động, đào tạo nguồn nhân lực, v.v.. Qua chương trình hợp tác này, vấn đề nguồn nhân lực rất được quan tâm, nhất là hiện nay tại thành phố đang khan hiếm nguồn lao động may công nghiệp thuận lợi cho người lao động đỡ tốn chi phí học nghề, trước mắt đào tạo thực hiện chương trình đào tạo qua 2 giai đoạn; Giai đoạn một: các học viên sẽ được đào tạo nghề tại địa phương, giai đoạn 2: Ban quản lý phối hợp với các doanh nghiệp tiếp tục đào tạo và tuyển chọn nếu người lao động đạt yêu cầu.

- Đặc biệt có chương trình riêng đào tạo đội ngũ cán bộ chủ chốt trong KCX, KCN như cán bộ quản lý nhân sự, quản đốc xưởng, chuyên trưởng, tổ trưởng nắm được luật pháp Việt Nam, phong tục tập quán từng quốc gia đầu tư trong KCX, KCN, hiểu biết thêm về một số nét văn hóa của người nước ngoài nhằm tạo mối quan hệ tốt trong công việc, cũng như tạo ấn tượng tốt đẹp giữa các doanh nghiệp với người lao động Việt Nam. Tăng cường và khuyến khích việc dạy và học ngoại ngữ cho lực lượng lao động chủ yếu là tiếng Anh, Hoa, Nhật, Hàn, v.v..

- Thực hiện chương trình đào tạo một số ngành nghề đặc thù mà hiện nay trong nước chưa đào tạo hoặc chưa có khả năng đào tạo, phải sử dụng chuyên gia hoặc lao động kỹ thuật nước ngoài.

- Do yêu cầu nguồn nhân lực ngày càng phải có chất lượng cao trong khi năng lực đào tạo của ta so với nhu cầu còn một khoảng cách rất lớn. Để góp phần rút ngắn khoảng cách này giữa Ban Giám đốc Đại học Quốc gia và Ủy Ban công tác về người Việt Nam ở nước ngoài. Tp. Hồ Chí Minh sẽ ký quy chế phối hợp nhằm động viên đội ngũ tri thức, chuyên gia người Việt Nam ở nước ngoài về tham gia giảng dạy ở các trường Đại học và Cao đẳng. Do vậy, cần có chính sách riêng để tạo điều kiện thuận lợi cho anh chị em về nước tham gia đào tạo đội ngũ chuyên gia có trình độ ngang tầm quốc tế.

- Trong hợp tác với người nước ngoài, ngoài việc quan hệ các trường Đại học Quốc gia ở các nước Tư bản phương Tây, ta cần biết sức chú trọng hợp tác đào tạo với các trường Đại học, Cao đẳng ở Liên Bang Nga. Đây là yêu cầu rất chiến lược mà lâu nay ta còn coi nhẹ.

Giải quyết việc làm:

- Thiết kế nối mạng hệ thống thông tin thị trường lao động, mà Trung tâm dịch vụ việc làm KCX, KCN thành phố thuộc Ban quản lý là đầu mối tiếp nhận nguồn nhân lực đã qua đào tạo để đáp ứng kịp thời cho các doanh nghiệp KCX, KCN. Qua mạng lưới thông tin kết nối, phân loại số lao động theo các ngành nghề chuyên môn để chủ động trong việc giới thiệu lao động.
- Ban quản lý phối hợp với Sở lao động Thương binh và Xã hội Tp. Hồ Chí Minh thông qua việc triển khai công tác chuẩn bị nguồn nhân lực cho KCX, KCN thông qua hệ thống các Phòng lao động Thương binh và Xã hội tại các Quận, Huyện đặc biệt là các quận huyện có KCX, KCN, qua đó nắm rõ nguồn nhân lực tại địa phương để lập kế hoạch đào tạo theo các ngành nghề phù hợp cho KCX, KCN thành phố. Phòng Lao động Thương binh Xã hội tại địa phương có trách nhiệm rà soát và lập danh sách các đối tượng chưa có việc làm còn trong độ tuổi lao động, bộ đội xuất ngũ để bồi dưỡng văn hóa, đào tạo nghề và các lao động bị mất việc do doanh nghiệp thay đổi công nghệ có cơ hội tìm được việc làm.
- Thông qua các ngày hội việc làm tại thành phố cũng như các tỉnh bạn, làm đầu mối gắn kết giữa Ban quản lý với các cơ quan lao động địa phương có lao động trong độ tuổi làm việc để bổ sung nguồn lao động cho KCX, KCN thành phố.
- Ban quản lý sẽ bàn bạc đề xuất với một số doanh nghiệp KCX, KCN có nhu cầu tuyển dụng nhiều lao động, tiếp nhận lao động chưa qua đào tạo vào công ty để đào tạo lại và chính thức tuyển dụng số lao động này.

8. Kiến nghị:

- Nhà nước có chính sách phân luồng đào tạo liên thông để tạo ra cơ cấu hợp lý giữa đào tạo nghề với đào tạo Đại học, Cao đẳng.
- Ủy ban Nhân dân thành phố cho phép hình thành trường chuyên đào tạo công nhân kỹ thuật cao bên cạnh một số KCX, KCN để đào tạo lao động có trình độ kỹ thuật cung cấp cho các KCX, KCN. Qua đó bồi dưỡng cho các học viên nâng cao kỹ năng thực hành, tác phong công nghiệp và pháp luật lao động trước khi cung cấp cho các doanh nghiệp, đào tạo lao động có chất lượng phù hợp với những doanh nghiệp có sự thay đổi cơ cấu công nghệ. Trong đó có một số giáo viên dạy nghề lấy từ nguồn gốc cán bộ kỹ thuật tại các doanh nghiệp đã có nhiều kinh nghiệm trong công tác quản lý và điều hành công ty sẽ tham gia đào tạo giảng dạy thông qua chương trình liên kết đào tạo giữa đơn vị đào tạo và chủ doanh nghiệp.
- Trong công tác dạy nghề Nhà nước cần quan tâm hơn nữa chất lượng dạy nghề. Hình thành hệ thống đào tạo kỹ thuật thực hành, trung học chuyên nghiệp, trung học nghề để đáp ứng nhu cầu phát triển kinh tế xã hội, trong đó chú trọng phát triển đào tạo nghề ngắn hạn về đào tạo công nhân kỹ thuật. Đáp

ứng nguồn nhân lực cho quá trình phát triển KCX, KCN dự báo có thể từ nay đến năm 2010 sẽ cần từ 150.000 đến 200.000 lao động cho KCX, KCN Tp. Hồ Chí Minh.

- Có chính sách xã hội hóa trong lĩnh vực đào tạo, đáp ứng nhu cầu nguồn nhân lực với trình độ cao phù hợp với cơ cấu kinh tế xã hội của thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa, nâng cao năng lực cạnh tranh và hợp tác bình đẳng trong quá trình hội nhập kinh tế quốc tế. Đa dạng hóa chương trình đào tạo trên cơ sở xây dựng một hệ thống liên thông đào tạo phù hợp với cơ cấu trình độ, cơ cấu ngành nghề, cơ cấu vùng của nhân lực và năng lực của các cơ sở đào tạo.

- Nhà nước quan tâm, trang bị cho các đơn vị đào tạo có những trang thiết bị hiện đại để giúp cho học viên có thể làm quen với công nghệ hiện đại, thường xuyên mở các lớp bồi dưỡng cho các giáo viên làm công tác dạy nghề kết hợp với đội ngũ chuyên gia ở các doanh nghiệp KCX, KCN để hình thành đội ngũ giảng dạy có trình độ chuyên môn cao đáp ứng nhu cầu nâng cao chất lượng đào tạo tại các cơ sở đào tạo.

- Nhà nước có chủ trương khuyến khích các chủ đầu tư nước ngoài có kinh nghiệm, tiềm lực và trình độ tiên tiến thành lập cơ sở đào tạo 100% vốn nước ngoài hoặc liên doanh với đối tác Việt Nam để đào tạo nguồn nhân lực cho KCX, KCN nói riêng và thành phố nói chung. Mở các khóa đào tạo ngắn hạn về nghiệp vụ có trình độ khu vực và quốc tế tại Việt Nam theo quy định của pháp luật Việt Nam. Nhà nước thường xuyên cải cách chương trình đào tạo trong trường nghề, tăng thời lượng giảng dạy các kiến thức xã hội như: luật lao động, luật giao thông, văn hóa ứng xử, kỷ luật công nghiệp, phong tục tập quán lối sống cho các đối tượng lao động. Bên cạnh đó Nhà nước có chính sách ưu đãi về tín dụng, chính sách giảm miễn thuế, ưu tiên xây dựng quỹ đất xây dựng trường dạy nghề, đổi mới các trang thiết bị máy móc đã cũ kỹ, lạc hậu sao cho phù hợp với quá trình sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp.

- Sở Lao động Thương binh và Xã hội thành phố và các cơ quan lao động tại địa phương phối hợp với Ngành giáo dục và đào tạo và các đơn vị có liên quan tăng cường khảo sát, phân loại lao động thất nghiệp để nâng cao trình độ học vấn của nhân dân ở khu vực vùng sâu vùng xa, để tạo nguồn bổ sung cho lực lượng lao động thành phố.

- Trên đây là một số kiến nghị mang tính chất dự báo nhu cầu lao động sắp tới của Ban quản lý các khu chế xuất và công nghiệp Tp. Hồ Chí Minh, Hiệp hội các doanh nghiệp KCX, KCN thành phố Hồ Chí Minh rất mong lãnh đạo Ủy ban Nhân dân thành phố, Hội đồng Khoa học, Ban Giám đốc Đại học Quốc gia và Hiệu trưởng các Trường Đại học, Cao đẳng, Trường nghề của thành phố xem xét để có kế hoạch đào tạo nguồn nhân lực đáp ứng kịp thời và mang tính chiến lược cho các doanh nghiệp KCX, KCN thành phố Hồ Chí Minh nói riêng và cho cả thành phố Hồ Chí Minh nói chung.

- Trong quy hoạch phát triển nền kinh tế xã hội của Tp. Hồ Chí Minh, Chính phủ chủ trương trong tương lai Tp. Hồ Chí Minh tập trung thu hút đầu tư từ các doanh nghiệp kỹ thuật cao. Vì vậy ta phải tập trung việc đào tạo nguồn nhân lực theo hướng này. Nếu nhu cầu của doanh nghiệp kỹ thuật cao mà ta chưa đáp

ứng được thì nên hợp tác với doanh nghiệp đó để đào tạo như tập đoàn Renesas (Nhật Bản) hợp tác với Trường Đại học Bách Khoa để xây dựng khoa vi mạch để đào tạo kỹ sư vi mạch. Đây là sáng kiến của Ban quản lý các khu chế xuất và khu công nghiệp thành phố Hồ Chí Minh nhằm tạo lối ra cho nhu cầu đào tạo kỹ sư, chuyên gia kỹ thuật cao của nhà đầu tư. Đồng thời động viên các doanh nghiệp tham gia đào tạo nguồn nhân lực có chất lượng cao.